

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

www.isa.gov.il מחלקת תאגידיים

ינואר 2017

החלטת אכיפה חשבונאית 17-4

נושא ההחלטה:

סיווג תזרימי מזומנים בגין רכישת כלי רכב באשראי ספקים לזמן ארוך.

תאריך ההחלטה:

פברואר 2015.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים ביניים לתקופה שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014.

תיאור הטיפול החשבונאי שיושם:

החברה עוסקת, במישרין ובעקיפין באמצעות חברות המוחזקות על ידה, בין היתר, בהשכרת כלי רכב וליסינג תפעולי.

כחלק ממהלך העסקים השוטף של החברה, רוכשת החברה כלי רכב באשראי ספקים, אשר לעיתים הינו לתקופות זמן שהן מעבר לתקופות מקובלות של יחסי אשראי 'רגילים' בין ספק ללקוח. כך, מחד, רוכשת החברה מספקים כלי רכב בתנאי אשראי מקובלים של שוטף +120 או +180, ומאידך רוכשת גם כלי רכב מספקים בתנאי אשראי לתקופה של 3 שנים במוצע, נושא ריבית (להלן - "אשראי ספקים לזמן ארוך"). תנאי אשראי ספקים לזמן ארוך כוללים, בדרך כלל, הסכם הלוואה משפטי, שעבודים ובטחונות בדומה להלוואות המתקבלות מגופים פיננסיים. פירעון אשראי זה מתבצע בדרך כלל על דרך של פריסת החוב, דהיינו בהחזרי קרן מדורגים. עסקה זו למעשה מגלמת בתוכה גם עסקת אשראי.

על אף שבעסקת רכישת כלי הרכב באשראי ספקים לזמן ארוך לא היה מעורב מזומן, במועד הרכישה החברה הציגה את עסקת הרכישה במסגרת דוח תזרים המזומנים כשתי עסקאות

נפרדות. דהיינו, החברה פיצלה את העסקה לעסקת רכישת כלי רכב במזומן, אשר הוצגה כתזרים שלילי במסגרת תזרים מזומנים מפעילות שוטפת, ולעסקת קבלת הלוואה מהספק במזומן, אשר הוצגה כתזרים חיובי במסגרת תזרים המזומנים מפעילות מימון. במועד פרעון אשראי הספקים לזמן ארוך, החברה הציגה תזרים שלילי בגין פרעון האשראי בפעילות מימון (להלן - "גישת שתי העסקאות").

החברה נימקה את הטיפול החשבונאי בכך שמבחינת המהות הכלכלית מדובר למעשה בעסקה המורכבת משתי עסקאות: מחד, רכישת כלי רכב במזומן ומאידך נטילת הלוואות פיננסיות לזמן ארוך הכוללות מרכיב מימון משמעותי. משכך, ולהבנת החברה את הוראות תקן חשבונאות בינלאומי 7, *דוח על תזרימי מזומנים* (להלן - "התקן"), יש להציג את עסקת הרכישה בדוח על תזרימי המזומנים כשתי עסקאות נפרדות, שכאילו בוצעו במזומן במקביל. בנוסף, לעמדת החברה, הצגה זו בדוח תזרים המזומנים, משקפת מצב בו החברה הייתה רוכשת את כלי הרכב מספקיה בתנאי אשראי מקובלים, ואילו המימון היה מתבצע על ידי גורם פיננסי אחר. הצגה כזו משקפת את תזרים המזומנים מפעילות שוטפת אשר שימש לרכישת כלי הרכב בתקופה הרלוונטית, בין אם בפועל חלקן מומן באמצעות קבלת הלוואה, ובין אם באמצעות אשראי ספקים רגיל, ומנגד – הצגת עסקת הלוואה לזמן ארוך אשר התקבלה מאת הספקים כגורם מממן במסגרת תזרימי מזומנים מפעילות מימון. יצוין כי בהתאם למדיניות החברה, תשלומי הריבית מוצגים במסגרת הפעילות השוטפת.

בהמשך לכך, הפנתה החברה לדיון של סגל ה- IASB מחודש מרץ 2013¹ בנושא הגדרת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, השקעה ומימון. בהתאם לדיון האמור, תזרימי מזומנים בגין תשלומים לספקים (ככל שמשולמים בתנאי אשראי לא רגילים), יסווגו בפעילות מימון². בדיון לא נדונה השאלה כיצד יש לתת ביטוי בדוח על תזרימי מזומנים במועד ההתקשרות בעסקה.

בנוסף, לעמדת החברה אין זה סביר כי תזרימי המזומנים בגין רכישת כלי הרכב לא יקבלו ביטוי כלל וכלל בפעילות השוטפת.

זאת ועוד, החברה טענה כי בהתאם לפרשנויות מקובלות, ניתן ללמוד על אופן הטיפול בעסקת רכישת האשראי ספקים לזמן ארוך, כאנלוגיה מהטיפול החשבונאי בעסקאות ניכיון לקוחות אשר לא עונות על הקריטריונים לגריעה עפ"י תקן חשבונאות בינלאומי 39, *מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה*, באופן שבו, כעניין של בחירת מדיניות חשבונאית, ניתן לראות בתשלום ההתחייבות לגורם המממן כפעילות שאינה במזומן (מכיוון שהלקוח משלם ישירות לגורם המממן) או לחילופין, ניתן לשקף את העסקה כתזרים שלילי מפעילות מימון וכתזרים חיובי מפעילות שוטפת. כמו כן, לפי אותן פרשנויות, הטיפול במקרים של ניכיון הפוך (reverse factoring), בהם

¹ <http://www.ifrs.org/Meetings/MeetingDocs/Interpretations%20Committee/2013/March/AP07-IAS-7.pdf>

² יצוין כי הדיון אמנם עסק בשאלות הקשורות לנושא ההחלטה, אך בועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRS) (IC) לא התקבלו החלטות סופיות בקשר עם האמור.

ההתחייבות לספקים מועברת למוסד פיננסי, יכול להיעשות על דרך של רישום תזרים שלילי בפעילות שוטפת (רכישה במזומן מהספק) ותזרים חיובי בפעילות מימון (נטילת הלוואה מהבנק) במועד הרכישה, וכן תזרים שלילי בפעילות מימון במועד סגירת ההתחייבות מול הבנק. משכך, לעמדת החברה, גישת שתי עסקאות הינה מדיניות חשבונאית סבירה ומקובלת.

החלטת סגל הרשות:

לעמדת הסגל, בהתאם להוראות התקן, הצגת עסקת רכישת כלי הרכב שאינה כרוכה בזרימת מזומן, בגישת שתי העסקאות, באופן שבו תוצג עסקת רכישת כלי רכב בדוח תזרים המזומנים בפעילות שוטפת ועסקת קבלת הלוואה לזמן ארוך בפעילות מימון, אינה נאותה.

לעמדת הסגל, במועד רכישת כלי הרכב באשראי ספקים לזמן ארוך, היה על החברה להציג את העסקה במסגרת ההתאמות לרווח בפעילות השוטפת כגידול בכלי רכב בפעילות שוטפת כנגד גידול באשראי ספקים באותו סכום. בהתאם, במועד פרעון האשראי לספק, היה על החברה להציג את הפירעון בדוח על תזרימי המזומנים כתזרים שלילי מפעילות שוטפת (קיטון בספקים).

בסיס להחלטה:

בהתאם להוראות סעיף 14(ג) לתקן, תשלומי מזומנים לספקים בגין סחורות ושירותים הם תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת. **בהתאם להוראות סעיף 14 סיפא לתקן, תשלומי מזומנים לייצור או לרכישת נכסים המוחזקים להשכרה לאחרים ולאחר מכן מיועדים למכירה הם תזרימי מזומנים לפעילות שוטפת.**

התקן אינו מבחין בין אשראי ספקים לזמן קצר לבין אשראי ספקים לזמן ארוך, אלא מבחין רק בין עסקה שנעשית מול אותו גורם (ספק) לבין עסקה שנעשית מול שני צדדים שונים (רכישת מלאי מספק כאשר הרכישה ממומנת באמצעות אשראי שמתקבל מצד אחר כדוגמת בנק). במקרה בו עסקה שנעשית מול שני צדדים, בהתאם להוראות סעיפים 14(ג) ו 17(ג) לתקן, ניתן לה ביטוי בדוח על תזרימי המזומנים, הן בפעילות שוטפת והן בפעילות מימון. בנוסף, התקן קובע כי תזרימים הנובעים מהפעילות העיקרית לייצור הכנסה של הישות, ובכללם רכישות מספקים ובפרט רכישות נכסים המוחזקים להשכרה, יסווגו בפעילות שוטפת.

בהתאם להוראות סעיף 43 לתקן, עסקאות השקעה ועסקאות מימון שאינן מחייבות את השימוש במזומנים ושווי מזומנים לא יכללו בדוח על תזרימי המזומנים. **משמע, התקן מחריג עסקאות המוצגות כפעילות שוטפת מהצגה כעסקה שלא במזומן.**

במקרה דנן, הסגל לא מצא תימוכין לסטייה מהוראות התקן האמורות. משכך, לעמדת הסגל, במועד רכישת כלי הרכב באשראי ספקים לזמן ארוך העסקה אינה משפיעה על תזרימי המזומנים

(לא שוטפת ולא מימון). שכן, בשונה מעסקת ניכיון לקוחות וספקים, לא היה מעורב מזומן בעסקה ובנוסף, העסקה מבוצעת מול אותו גורם, ספק כלי הרכב.

זאת ועוד, פיצול העסקה בגישת שתי העסקאות לא עולה בקנה אחד עם הוראות התקן. למעשה, אין הדבר שונה מהטיפול בעסקת רכישת כלי רכב באשראי ספקים בתנאים רגילים למעט מרכיב הריבית שגלום בעסקה אותו על החברה להציג בנפרד.

בהתאם, במועד רכישת כלי הרכב, על החברה לשקף את הגידול בסעיף כלי הרכב בהתאמות לפעילות שוטפת כמו גם את הגידול בסעיף הספקים בהתאמות לפעילות שוטפת באותו סכום בדיוק. במועד התשלום לספק, על החברה להציג את הפירעון בדוח על תזרימי המזומנים כתזרים שלילי מפעילות שוטפת (קיטון בספקים). הצגה זו משקפת בצורה נאותה יותר את זרימת המזומנים במסגרת הפעילות השוטפת בעיתוי המתאים, בהתאם להוראות סעיף 14 לתקן, כפי שפורט לעיל.

תיאור התיקון:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות כמתואר לעיל וביצעה התאמה בדרך של הצגה מחדש בדוחותיה הכספיים לשנת 2013 ולרבעון השלישי לשנת 2014, על מנת לשקף בהם למפרע את הטיפול החשבונאי הנאות בעסקאות רכישת כלי הרכב באשראי ספקים לזמן ארוך.